

قه‌ده‌غه‌کردنی هاتوچو که رکوکیش ده‌گریته‌وه

م. نه‌وزاد حوسین

ه‌روه‌ها ئه‌و پروسه‌یه کۆمه‌لی که‌موکوری تیا هه‌بووه که دیسانه‌وه کم و کوری و عیبی ده‌سه‌لات ده‌رده‌خه‌ن. ناوچه‌وه گه‌رکی وا هه‌یه له‌و شاره‌ لیاووا لیاوه له‌ خه‌لکی خراب و تیرۆریست، که‌چی وه‌کو پتویست تیا‌یدا نه‌گه‌راون بۆ نمونه‌ عروبه، بارووت خانکه که‌چی له‌ شوی‌تی دیکه‌ چه‌ک و ده‌مانچه‌پان له‌هه‌ندئ کوردی دلسۆز سه‌ندووه. ئه‌وانه‌ی باش بوونه‌ که‌س نازانئ کئ بردی و کئ خواردی، به‌لام هه‌ندئ پارچه‌ چه‌کی خراب و ئه‌هلی واسپته‌کانیان داوه‌توه. له‌هه‌ندئ مال ناو کانتۆرۆ بۆ‌قیه‌ی ژنان گه‌راون، ده‌ستیان بۆ پارو و زێرو زیو بر دووه له‌ هه‌ندئ شۆینیش ته‌نها سه‌لامیان کردووه. ئه‌مه وه‌کو ئه‌و شه‌ره‌ دیته‌به‌رچاوه که‌ هیزیکیان نار‌دبوو بۆ گرتنی چه‌ند که‌سیک، به‌لام له‌به‌رته‌وه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ هه‌ندئ براده‌ریان هه‌بوو له‌ ناو هیزه‌که، له‌ه‌ژلیکه‌وه به‌ به‌رچاوی ئه‌وانه‌وه رایان کردوو که‌س پینانی نه‌گوت بۆ کوئ ده‌روژن؟ که‌چی له‌و دیوه‌وه هه‌ر ئه‌و هیزه‌ گوندیکیان کاول کرد.

جگه له‌وانه‌ جه‌به‌ی تورکمانی پروپاگه‌نده‌یه‌کی زۆری کردووه له‌و یه‌ک دوو رۆژده‌دا گوايه ئه‌مه‌ مه‌شقیکه کورد ده‌یکات، بۆ داگیرکردنی که‌رکوک، یاخوا ئه‌و قسه‌یه راس‌ت بیت له‌ کاتی راستیدا تالان و بیرۆکه‌ی سالی ۲۰۰۳ دووباره نه‌بیته‌وه، به‌لام؟!... سالی ۲۰۰۷ کاتی جیبه‌جیکردنی (ماده‌دی ۵/۱۴۰ ده‌بی ده‌سه‌لاتی کوردی

قسه‌کانمانه‌وه دیاره، که‌چی به‌رامبه‌ریکی داگیرکه‌ری شۆینی عه‌رب، که وه‌جاخ رۆشنکه‌ری درنده‌ترین ده‌سه‌لاتی دنیان و کۆمه‌لکیش که تائیس‌تا به‌هزی سیاسته‌ ره‌گه‌زه‌سه‌تییه‌که‌ی ئه‌تاتۆرکه‌وه نه‌ک هه‌ر ئه‌وروپا له‌ناوخۆشیاندا نا‌ه‌زی زۆریان هه‌یه، بوون به‌دان‌اترین سیاسته‌مه‌دارو ئه‌وان ئیمه به‌ کئوی و بیگانه‌ دا‌ه‌نن... ئه‌گه‌ر که‌رکوک ئه‌وه‌نده گرنگ نه‌بووایه لایان و ئه‌گه‌ر ئه‌وان کورد به‌دوژمن مایه‌فیتنه‌ی عیراق و ناوچه‌که نازان ئه‌ی بۆچی زۆر بی‌په‌رده‌وه به‌راشکاوای ناو‌به‌ناو شیعه‌کان سه‌ردانی تورکیا ده‌که‌ن و ئۆردووکانی گورگی شاراوه ده‌پیتستی مه‌ر به‌په‌له خۆی ده‌گه‌یه‌نی به‌ سه‌رۆک بووش؟ ئایا سه‌ردانه‌که‌ی به‌ریز سه‌ره‌ک کۆماری تۆقاندیان یان نه‌خشه نوینیه‌که‌ی رۆژه‌لاتی ناوه‌راسته؟!... که‌رکوکیک پربیت له‌م قایروسانه‌وه گه‌نده‌لیش به‌م شاریکی نا‌ئارامه‌ که‌ ئه‌مه له‌رووی ئیسلامی و سیاسییه‌وه بۆ ده‌سه‌لات نا‌ش‌ریته، به‌تایبه‌تیش زۆربه‌ی ده‌سه‌لاته‌کان به‌پاریزگاریشه‌وه که به‌ ده‌ستی کورده‌وه‌یه،

له‌ رۆژی هه‌ینی ۱۰-۶-۲۰۰۶ کاتژمێر ۳ پاش نیوه‌رۆ له‌ لایه‌ن پۆلیس و هیز‌ی سه‌ربازی و ئاسایشی لایه‌نه‌ کوردیه‌یه‌کان و له‌ ژیر چاودێری سوپای ئه‌مریکا هاتوچۆی ناوشاری که‌رکوک راگیراوه‌ده‌غه‌کرا، به‌نیازی گه‌ران و پشکنینی مالان به‌دوای تیرۆریستان و دۆزینه‌وه‌ی چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی. له‌راسته‌یدا قه‌ده‌غه‌کردنی هاتوچۆ له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاته‌وه له‌پیناوه‌ هیۆر کردنه‌وه‌ی باروودۆخ و خاوکردنه‌وه‌ی ئالۆزییه‌کان کاریکی ره‌وایه به‌ تاییه‌ت له‌و جۆره‌ ولات و شویته‌ی که‌ ده‌ستی ئاژاوه‌گیر‌ی ئارامی ژبانی خه‌لک تیک ده‌دات، به‌لام دیاره ئه‌و بریاره‌ ده‌بی شیوه‌یه‌کی یاسایی وه‌رگرت و رێشویی و کاتی گونجایی بۆ هه‌لبژێردی و که‌سانیک کاره‌که به‌ریوه‌به‌ه‌ن جیگه‌ی تمانه‌ی ده‌سه‌لات و هاوولاتیانین، له‌ دلسۆزی و کارامه‌یی و لیه‌هاتویی و ده‌ست پاک‌ی و داوین پاکیدا. ئه‌گه‌ر ته‌ماشای نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتی سیاسی ئه‌و ولاتانه‌ بکه‌ین که‌ له‌ دنیا به‌شیوه‌ی راپه‌ڕینی جه‌ماوه‌ری یان کۆده‌تای سه‌ربازی ده‌سه‌لاتیان گرتۆته‌ده‌ست چه‌ند ولاتیکی زۆر که‌م نه‌بیت که‌ ناو به‌ ناو کیشه‌کانی تیا سه‌ره‌له‌ده‌توه، ئه‌ویش یان به‌هزی هۆکاره‌ ناوه‌کیه‌کانی وه‌کو کیشه‌ی ئابین و مه‌زه‌هب و نه‌گه‌وه‌وه، یان هۆکاره‌ ده‌ره‌کیه‌کانه‌ که‌ هه‌ندئ له‌ ده‌وله‌ته‌کانی دنیاو ناوچه‌که‌ چاوی ته‌ماعی ئابووری، یان سیاسیان بریوه‌ته‌ ئه‌و ولاتانه بۆیه هه‌میشه‌وه به‌ به‌رده‌وامی خه‌ریکی خۆشکردنی ئاگری فیتنه‌و ئاژاوه‌گیرین و نا‌هیلن نه‌ ده‌جیت. من گرتی سه‌ره‌کی زانکۆکانی کوردستان ده‌گیرمه‌وه بۆ ئه‌و تیکه‌لیه زۆره‌ی حزب و زانکۆ، یان ئه‌گه‌ر راسته‌ بلیم ئه‌و تیکه‌لیه‌ی سه‌ره‌جی سیستمی په‌روه‌رده‌ی ئیمه‌و حزب، چونکه وه‌کو ده‌زانین له‌پاش راپه‌ڕینه‌وه حزب ته‌حه‌کوم به‌ هه‌موو پیکهاته سیاسی و ئابوری په‌روه‌رده‌یه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی کوردیه‌وه ده‌کات و بریاره‌دی یه‌که‌م و دواه‌مین هه‌موو پيشه‌هاته‌کانه، پیموایه‌ بینه‌نگی خۆیتدکاران و هه‌ندیک له‌ مامۆستایان له‌ ئاستی ئه‌م کیشه‌یه‌دا به‌شیکه له‌و نا‌ه‌قیه‌ی به‌رامبه‌ر ئاینده‌ی کوردستان و نه‌وه‌کانی دا‌هاتوو، چونکه ئه‌و خاوه‌ن برونانه‌ له‌ ئاینده‌دا ده‌بته کارگیر و به‌ریوه‌به‌ری ولات، واته بینه‌نگی له‌م دیاره‌یه با‌ ده‌نگیه له‌و گه‌نده‌لیه‌ی له‌ دا‌هاتویدا رووبه‌رووی ده‌بینه‌وه. ئه‌وه‌ی گرنکه له‌ دواجارا ئاماژه‌ی پینده‌م ئه‌وه‌یه ئه‌رکی رۆشنبیران و نوسه‌رانی ریفۆرمخوازه که پیش به‌و لیشاوه‌ به‌ناو دکتۆرا و ماسته‌رنامه‌یه بگرن و سیستمی په‌روه‌رده له‌وه زیاتر پشگۆی نه‌خه‌ن و قسه‌ی جیدی له‌باره‌وه بگن، هه‌ولی سه‌ره‌به‌خۆیی سه‌ره‌جه‌م ناوه‌نده‌کانی خۆیتدن و زانکۆ و په‌یمانگا‌کان به‌تایبه‌تی و دورخسته‌وه‌ی ده‌ستی حزب بدريت له‌و ناوه‌نده‌، که پیموایه ئه‌مه هه‌نگاوی جه‌وه‌رییه له‌ پيشخستنی سیستمی په‌روه‌رده‌دا له‌م قوناغه‌دا.

داشکاندینیکی زۆر ده‌ست پنده‌کات، ئه‌وان رای پنده‌لین. جاری واهه‌یه نرخ‌ی شته‌کان ۹۰% دا‌ه‌به‌زی. هه‌روه‌ها داشکاندنی به‌هار و پایزانی هه‌یه، ئیتر خه‌لکی یه‌و ده‌رفه‌تانه له‌ ده‌ست نا‌ده‌ن و پنداویسته‌کانی خۆیان به‌ نرخ‌یکی هه‌رزانه‌ ده‌کرن. ئه‌مه‌ش واته‌ی ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که‌ دوکاندار و بازرگانه‌کانی ولاتان به‌ ته‌نیا سوودو قازانج له‌به‌رچاوه‌ ناگرن، به‌لکو خه‌می هه‌ژارانی ولاتانی خۆشیان ده‌خۆن و ده‌یان‌ه‌وی هاوکاریان بگن، لانی که‌م له‌ جه‌ژن و بۆنه‌کاندا به‌مه‌به‌ستی ئه‌وه‌ی تا هه‌ژاران بتوانن پنداویسته‌کانی خۆیان دا‌بین بگن، نرخ‌ی که‌ل و په‌ل نزم ده‌که‌نه‌وه. له‌ یه‌ک کاتدا هه‌م خۆیان سوودیکی که‌م ده‌که‌ن و زۆریش ده‌فرۆشن، هه‌م خه‌لکی هه‌ژار و ئاسایش سوودمه‌ند ده‌بن. له‌م رۆژانه بۆ کرینی خۆراک چومه‌ سوپه‌رمارکیتی، سه‌یرم کرد به‌ گه‌وره‌ی نووسراوه له‌ به‌ر مانگی ره‌مه‌زان و له‌به‌ر جه‌ژن هه‌رزانه‌مان کردووه، له‌ کاتیکدا خاوه‌نی سوپه‌ر مارکیته‌که‌ موسلمان نه‌. له‌ فرۆشیاریکم پرس‌ی : ئه‌وه چۆن هه‌رزانه‌مان کردووه؟ . ئه‌ویش له‌ وه‌لامدا گوئی: خاوه‌نه‌که‌ی ده‌لی: موسلمانه‌کان کریری ئیمه‌ن، له‌به‌ر ره‌مه‌زان و جه‌ژن ده‌بی هاوکاریان بگن.

راسته‌یه‌که‌ی ئه‌مه‌م زۆر لا سه‌یربوو، چونکه دوکانداره‌کانی کوردستان موسلمانن، که‌چی مانگی ره‌مه‌زان ده‌که‌نه‌ مانگی قاچانده‌وه‌وه قازانج کردنی زۆرت‌ر، به‌لام خاوه‌ن سوپه‌رمارکیتی وا له‌ سوید هه‌یه نه‌ موسلمانه‌ و نه به‌ رۆژووش ده‌بی، نه‌ده‌زان‌ی جه‌ژن چه‌ که‌چی له‌به‌رخه‌تاری کریاره‌کانی خۆی شته‌کان هه‌رزانه‌ ده‌کات. ئافه‌رین مرۆفی به‌ ویژدان...

بۆچی له‌مانگی ره‌مه‌زان و به‌رله‌ جه‌ژن بازار ده‌شیوینن؟ شه‌رمین عه‌باسی - سوید

ئه‌وه‌ی جیگه‌ی سه‌رنجه هه‌رکه مانگی ره‌مه‌زان داد، دوکاندارانی کوردستان هه‌موویان خۆیان به‌ موسلمان ده‌زانن و زۆربه‌شیان به‌ رۆژوو ده‌بن، نرخ‌ی خۆراک و که‌ل و په‌ل به‌رز ده‌که‌نه‌وه. له‌مانگی ره‌مه‌زاندا له‌ جياتی ئاو له‌ هه‌ژارو نه‌داران به‌ده‌نه‌وه‌و یاری گرانی بژیویان بۆ سووک بگن که‌چی باری سه‌رشانیان قورس و گرانت‌تر ده‌که‌نه‌وه و به‌ دوا‌ی سوودو قازانجی زۆرت‌ر ده‌گه‌ری‌ن. به‌رپرسان له‌و بواره‌دا که‌مه‌ترخه‌من، خۆیان پارهیان هه‌یه‌و ناگایان له‌ خه‌لکی برسی نه‌، بۆیه ده‌کری بلین: تاوانی به‌رپرسانی تیا‌دا هه‌یه که‌ دوکانداران هه‌ر له‌خۆراوه بازار ده‌شیوینن و نرخ به‌سه‌ر نرخ‌ی بازاره‌وه هه‌بی، گومان ناکری ئاو بیشیوینن، ئه‌گه‌ر چه‌ند گرانفرۆشیک سزا بدرین، له‌وانه‌یه ئه‌وانی دیکه‌ چاوت‌رسین بین و نه‌وینن په‌ره به‌ گرانفرۆشی بدنه‌ن. هه‌ندیک پیناوانا‌یه بۆیه به‌رپرسه‌کان ده‌نگ نا‌که‌ن چونکه زۆربه‌ی بازاره‌کان ه‌ی ئه‌وانه و دوکانداره‌کانیش بریکار و فرۆشیری ئه‌وان !.

له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه پیش هه‌موو جه‌ژن و بۆنه‌یه‌ک بازار هه‌له‌ده‌ستی، گرانی دوکانه‌کان دا‌ه‌پوشی. جل و به‌رگ و پنداویسته‌کانی جه‌ژن و بۆنه‌کان ده‌شاردینته‌وه‌وه گرانفرۆشیان پینوه ده‌کری. به‌مه‌ش زیانیکی گه‌وره به‌ بنه‌ماله هه‌ژاره‌کان ده‌که‌وی. ئه‌وان له‌ کاتی ئاساییدا توانای کرینی پنداویسته‌کانیان نه‌، به‌لام بۆ جه‌ژنه‌کان ناچارن ئه‌وه‌ی له‌ ده‌ستیان بی دریغی نه‌که‌ن و دلی منداله‌کانیان شاد بگن، واته ده‌بی دیاری و جل و به‌رگیان بۆ بگرن، که‌چی له‌ ولاتانی ئه‌وروپادا دیاره‌که پینچه‌وانه‌یه، به‌رله‌وه‌ی جه‌ژن و بۆنه‌کان دا‌بین،

دکتۆراو ماسته‌رنامه و چه‌ند قسه‌یه‌کی

نارام سدیق

یه‌کێک له‌ ریگه‌کانی پیشه‌وتنی هه‌ر کۆمه‌لگه‌یه‌ک پیشه‌وتن و په‌ره‌سه‌ندنی په‌روه‌رده و خۆیتدن له‌ هه‌موو ئاسته‌کاندا، چونکه ته‌نها له‌ ریی زانکۆ و په‌یمانگا‌کانه‌وه ده‌توانین نه‌وه‌یه‌کی ئه‌کادیمیست و کاراله‌ بواره جیا‌جیا‌کاندا پیشه‌کس کۆمه‌لگه‌ بکریت، کاتیکیش پروسه‌ی په‌روه‌رده و خۆیتدن له‌ ولاتیکدا کارا و کاربگه‌ری له‌سه‌ر تاک " نه‌یت ئه‌وانه‌وه‌یه‌کی نا‌به‌رپرسیار و نا‌هۆشیار پیشه‌کس کۆمه‌لگه‌ ده‌کریت، که‌ دواجار چاوه‌روانی هیچ چاکسازی و گۆرانکارییه‌کی لپناکریت کۆمه‌لگه‌ش به‌ چه‌قه‌سه‌ستووی ده‌مینیته‌وه. له‌م نووسینه‌دا من ده‌موئ له‌سه‌ر دیاره‌یه‌ک قسه‌ بکه‌م که سه‌ره‌جه‌م زانکۆ و په‌یمانگا‌کانی کوردستانی گرتۆته‌وه و ئه‌ویش به‌خشینی دکتۆرا و ماسته‌رنامه‌ی کارو کرچ و با زانارییه به‌ شیوه‌یه‌ک هه‌ندیک دکتۆرا ته‌نها دیریک ناخه‌نه خزمه‌تی ئه‌و باسه‌ی هه‌لیان بژاردوو و ده‌یان‌ه‌ویت لپی بکۆلنه‌وه. یه‌کێک له‌ سه‌مه‌ره‌ترین ئه‌و دیاره‌یه له‌ چه‌ند سالی دوا‌ی راپه‌ربیندا هه‌ستی پنده‌کریت به‌خشینی لیشاویک دکتۆرایه‌ بی ئه‌وه‌ی ته‌نها دکتۆرایه‌ک ره‌تیکریته‌وه و یان داوی چاکسازی لیکریت. ئه‌وه‌نده‌ی من ئاگادارم تا هه‌نووک له‌ زانکۆکانی کوردستاندا ته‌نها دکتۆرایه‌ک ره‌تیکراوه‌ته‌وه و بگه‌ر داوی چاکسازیشیان له‌ خاوه‌نه‌که‌ی

ده‌جیت. من گرتی سه‌ره‌کی زانکۆکانی کوردستان ده‌گیرمه‌وه بۆ ئه‌و تیکه‌لیه زۆره‌ی حزب و زانکۆ، یان ئه‌گه‌ر راسته‌ بلیم ئه‌و تیکه‌لیه‌ی سه‌ره‌جی سیستمی په‌روه‌رده‌ی ئیمه‌و حزب، چونکه وه‌کو ده‌زانین له‌پاش راپه‌ڕینه‌وه حزب ته‌حه‌کوم به‌ هه‌موو پیکهاته سیاسی و ئابوری په‌روه‌رده‌یه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی کوردیه‌وه ده‌کات و بریاره‌دی یه‌که‌م و دواه‌مین هه‌موو پيشه‌هاته‌کانه، پیموایه‌ بینه‌نگی خۆیتدکاران و هه‌ندیک له‌ مامۆستایان له‌ ئاستی ئه‌م کیشه‌یه‌دا به‌شیکه له‌و نا‌ه‌قیه‌ی به‌رامبه‌ر ئاینده‌ی کوردستان و نه‌وه‌کانی دا‌هاتوو، چونکه ئه‌و خاوه‌ن برونانه‌ له‌ ئاینده‌دا ده‌بته کارگیر و به‌ریوه‌به‌ری ولات، واته بینه‌نگی له‌م دیاره‌یه با‌ ده‌نگیه له‌و گه‌نده‌لیه‌ی له‌ دا‌هاتویدا رووبه‌رووی ده‌بینه‌وه. ئه‌وه‌ی گرنکه له‌ دواجارا ئاماژه‌ی پینده‌م ئه‌وه‌یه ئه‌رکی رۆشنبیران و نوسه‌رانی ریفۆرمخوازه که پیش به‌و لیشاوه‌ به‌ناو دکتۆرا و ماسته‌رنامه‌یه بگرن و سیستمی په‌روه‌رده له‌وه زیاتر پشگۆی نه‌خه‌ن و قسه‌ی جیدی له‌باره‌وه بگن، هه‌ولی سه‌ره‌به‌خۆیی سه‌ره‌جه‌م ناوه‌نده‌کانی خۆیتدن و زانکۆ و په‌یمانگا‌کان به‌تایبه‌تی و دورخسته‌وه‌ی ده‌ستی حزب بدريت له‌و ناوه‌نده‌، که پیموایه ئه‌مه هه‌نگاوی جه‌وه‌رییه له‌ پيشخستنی سیستمی په‌روه‌رده‌دا له‌م قوناغه‌دا.

هه‌ک خۆی

هاولاتیانی قلیسان هه‌شت مانگه‌ چاوه‌روانی چاککردنی پرده‌که‌یان.

ویننه: نارام سدیق